

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Vilmány

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

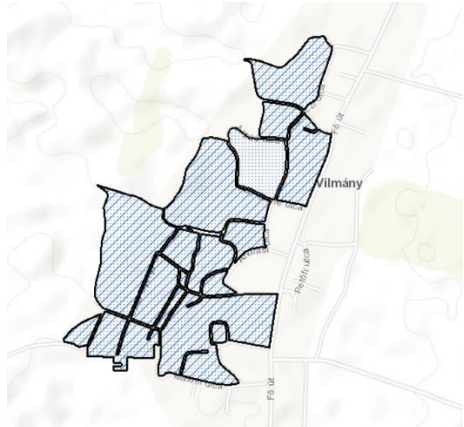
Vilmány

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Gönci járás

Szervezet neve: Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány

Dátum: 2022. május

	<p>Terület: 12,51 km² Lakónépesség: 1420 Jogállás: község Járás: Gönci Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Vilmány	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Gönci	
Programba vonás köre	2	
Szervezet neve	Magyar Református Szeretetszolgálat Alapítvány	
Lakosságszám (2021)	1420	1500
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	97%	
15 év alattiak aránya (2021)	26,8%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	88%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	12%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	100%	
Lakásszám (2011)	420	
Üres lakások száma (2011)	26	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	852	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	204	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	852	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	228	
Lakások száma (2019)	421	450
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	284	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	0	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	385	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	65	
WC nélküli lakások száma (2011)	201	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	19	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1,4	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	797911 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	82%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	2500000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	12	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	13	

Az interjú az alábbi személyekkel készült: a település polgármestere, a jelenlét ponton dolgozó szakemberek, valamint a Gyermekjóléti és Szociális Alapszolgáltatási Körzet munkatársa.

Időpontja: 2022.05.16.

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

A település pozíciója

Vilmány Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, a Gönci járásban. Nyugati oldalán a Hernád határolja. Gönc-től délnyugatra, Vizsoly és Göncruszka közt fekvő település. Vilmány területe 1252hektár.

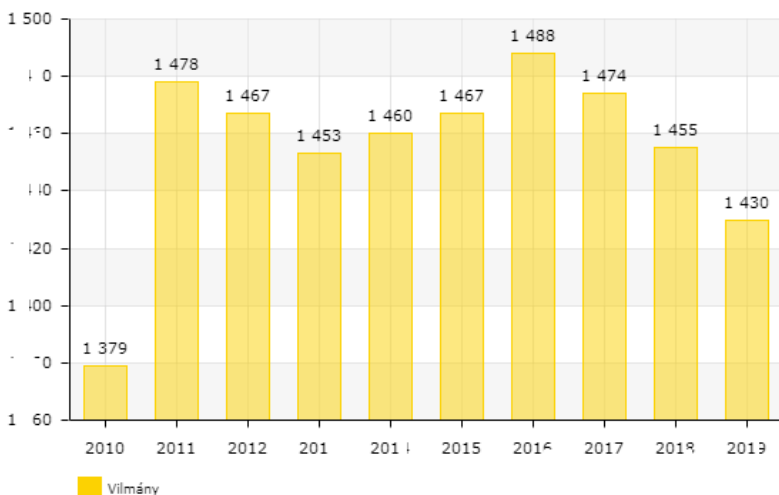
A megyeszékhely Miskolctól 60 kilométerre északkeletre található. A legközelebbi város: Gönc (8,7 km), környező települések: Göncruszka (4 km) Hejce (4 km). A település egyik szomszédja Vizsoly, a másik szomszédja Göncruszka, és a hegyek irányában Hejce apró kis zsáktelepülés, és Fony határolja.

Társadalmi szerkezet

Az említett szomszéd települések lakói jobb anyagi helyzetben vannak, a lakosok száma is kisebb. Vilmány a Gönci járás 1 500 főt számláló kistelepülése. 15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 viszonylatában 105 %-os növekedést mutat, 24% a teljes lakossághoz képest. A 60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 viszonylatában nem változott; 12%.

Lakónépesség (fő)

(c) 2022 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Népességi mutatók a teir.hu adatbázisa alapján:

Vilmány -	2017 -	2018 -	2019 -	2020 -	2021 -
Lakónépesség (dec. 31.) (fő)	1 474	1 455	1 430	1 420	
Állandó népesség (dec. 31.) (fő)	1 492	1 474	1 470	1 493	1 477
Állandó népesség, 0-2 évesek (dec. 31.) (fő)	104	103	81	79	69
Állandó népesség, 18-59 éves férfiak (dec. 31.) (fő)	425	413	411	430	419
Állandó népesség, 18-59 évesek (dec. 31.) (fő)	813	801	804	833	816
Állandó népességből a 18-59 éves nők aránya (százalék)	26	26,3	26,7	27	26,9
Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék)	-17,6	-30,7	-31,9	-33	
Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék)	8,1	17,8	11,1	4,9	

Közlekedés

A közösségi közlekedési szolgáltatás nem megfelelő.

A helyközi járat a település és a járási központ, valamint a legközelebbi város között napi 8 alkalommal indul.

Távolsági buszjáratok 7 munkanapokon Gönc, Miskolc, Encs, Abaújszántó településekre indulnak. Vonattal csak reggel és kora délután lehet eljutni Miskolcra, amely szintén közel 2 órás utat jelent.

Az úthálózat a térségben járható, különösen a környező járások tükrében.

Térségi munkalehetőségek

A Magyar Református Szeretetszolgálat települési szociális diagnózisában említi, hogy a jegyző 10 vállalkozás adatait jeleníti meg. Közülük 2 foglalkoztatottak nélkül működik, 7 mikrovállalkozás 1-9 főt foglalkoztat, 1 kisvállalkozás 10-49 főt foglalkoztat. A nemzetgazdasági ágazatok között a vállalkozások 80% a mezőgazdaságban, 10% az iparban, és 10% a szolgáltatások területén jelentkezik.

Közfoglalkoztatás

2019-ben 250 fő volt közfoglalkoztatásban. Közülük 220 fő 8 hónapig és 30 fő 6 hónapig részmunkaidőben voltak foglalkoztatva. A nem regisztrált munkanélküliek becsült száma 15 fő.

A legfeljebb 8 általánossal rendelkezőket jellemzően önkormányzatokhoz közfoglalkoztatottként vagy építőipari vagy mezőgazdasági segédmunkásnak elsődleges munkaerőpiacra tudják kiközvetíteni (Abaújszántó, Boldogkőváralja, Gönc).

Közfoglalkoztatásban jelenleg 100 fő dolgozik a településen.

Közfoglalkoztatás keretein belül sem állattenyésztés, sem növénytermesztés nem működik a településen.

Ezt a korábbi évek negatív tapasztalatai eredményezték, valamint a szakemberhiány.

A korábbi próbálkozások alkalmával a megtermelt burgonyát ellopták, a sertéseket felelőtlenül látták el.

További bevételt jelent a Munkaügyi Központ szervezésében indított képzés, ez jelenleg is folyik.

A résztvevőket nehéz anyagi körülményeik miatt, nem a megszerzett tudás motiválja, hanem a képzés után járó anyagi támogatás. Emiatt is viszik végig az oktatást.

A cél a gyártósori kompetenciák fejlesztése.

Összesen 44 fő vesz ezen részt, csoportbontásban. A 44 hallgatóból 5 férfi van összesen.

A járásban működő legnagyobb foglalkoztatók:

Abasansz Kft.5590 Abaújszántó

Kézmű Fővárosi Kézműipari Kft. Abaújszántó

Majoros és Társa Faipari Kft. Abaújszántó

Sárga Arany Gyümölcsterm. Kft. Boldogkőváralja

Göncöl Fa Hungária Kft Gönc.

A férfiak Miskolcon a Robert Bosch Kft-nél, valamint Szlovákiában helyezkednek el.

Szlovákiában két gyár is munkalehetőséget biztosít a magyar munkavállalóknak.

Egy baromfifeldolgozó és egy összeszerelő üzem.

A céges buszok bejárnak a településre, így az utazás költsége nem terheli az itt élőket.

A Budapesten történő „hetelős” munkában dolgozók kevés számban vannak.

Nagyobb népszerűségnek örvendenek az idénymunkák.

A közeli barackosok, valamint a Tokaj-hegyaljai települések is ellátják munkával a helyieket. A szüret során nőket is foglalkoztatnak.

Elérhető szolgáltatások

A Református Gyülekezeti Ház 6 éve ad helyet a Biztos Kezdet Gyermekház működéséhez. Korábban Tanoda, játszóház működött az épületben, ez nagy segítséget nyújtott a Gyermekház megnyitásához.

A településen az iskolának van saját konyhája.

Falugondnok szolgáltatás nincs, ezért a szociális gondozók segítenek be, a szociális étkeztetés eljuttatásában. Falubusszal sem rendelkezik a település.

A hiányos szolgáltatásokat (ruházati- és egyéb vegyesbolt, bankautomata) a környező nagyobb településen elérhetőek. Helyben található egy pékség, 3 élelmiszerbolt és egy dohánybolt.

A településen elérhető Biztos Kezdet Gyerekház, bölcsőde kialakítása pedig folyamatban van.

Az óvoda 3 csoporttal működik és a felújítások után 4. csoport indítását is tervezik.

A II. Rákóczi Ferenc Általános Iskola végzi a gyermekek iskolai képzését. A településen élő diákok még 4 környező általános iskolát látogatnak.

Tanoda, a HEKS által működik a református gyülekezeti házban, magyar, matematika és zene tagozaton. A településen elérhető a családsegítő szolgálat, orvosi rendelő részidőben, amely jelenleg felújítás alatt van.

Gyógyszertár sajnos nincs helyben. A védőnői szolgálatokat két helyettes látja el,

a családsegítő személye pedig rendszeresen változik, ami problémát jelent a családokkal való kapcsolattartásban. A szolgáltatást az Abaúj-Hegyközi Gyermekjóléti Közszolgálatási Társulás keretében heti 2-2 órában végzi. A háziorvos heti két rendelési alkalommal, összesen 6 órában érhető el. A gyermekesély program a Kistérség fenttartásában szintén a református egyház ingatlanában történik.

Önkormányzati fejlesztések

„ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁST SEGÍTŐ INFRASTRUKTURÁLIS FEJLESZTÉS VILMÁNYON”
EFOP-4.1.7-16-2017-00103

„Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése Vilmány Községben” TOP-3.2.1-16-BO1-2018-00092

Vilmány község Önkormányzati ASP központhoz való csatlakozása

- A Művelődési Ház belső terének felújítása
- Két csoportos bölcsőde épül 24 fő számára
- Önkormányzati épület külső-belső felújítása valósult meg pályázat segítségével
- Mezőgazdasági út kialakítása
- Óvoda épületének felújítása

Közfoglalkoztatás keretein belül ravatalozó felújítása történt meg.

A kilátások között szerepel az orvosi rendelő számára új épület kialakítása.

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- rossz pozíció: nincsenek helyben munkahelyek és nincsen helyben elegendő szolgáltatás, és a térségi munkaerőpiac és szolgáltatások nehezen érhetőek el, a közlekedési viszonyok kedvezőtlenek, az útviszonyok rosszak, és a közösségi közlekedés nem megfelelő;

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő;

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészen vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Szegregátumok helyzete:

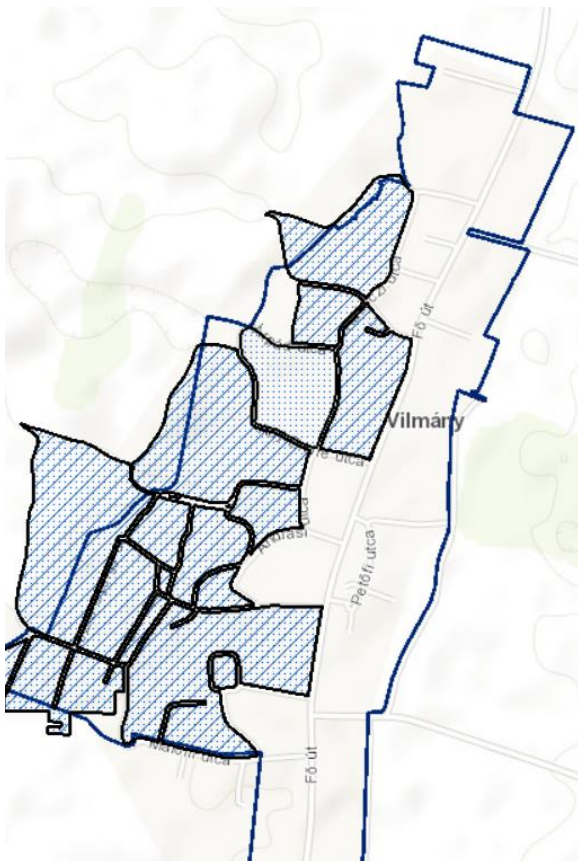
HEP

1. szegregátum:

(belterület határa - Malom u. - névtelen utca - Fő út - Malom u. - András u. - Ady Endre u. - belterület határa) területeken található, valamint

2. szegregátum: a (belterület határa - Árpád u. - Rákóczi u. - Ady Endre u. - Fő u. - Rákóczi u. - belterület határa) területeken található.

A Lechner Tudásközpont adatbázisa alapján a szegregátum elhelyezkedése a településen:

A település szakembereinek adatai alapján az 1. és 2. szegregátum lakosság összetételét tekintve nagy számban nehéz életfeltételek között élő, gazdaságilag inaktív, családjukat állami vagy önkormányzati támogatásból fenntartó, alacsony iskolai végzettségű, komfortnélküli, félkomfortos lakásokban élő lakosság alkotja. Döntő többségük roma család.

Kevés ingatlan rendelkezik vízszolgáltatással. Így 150méterenként közkút biztosítja a vízellátást. Az áramszolgáltatás több család esetében szünetelt, ezt az állapotot az önkormányzat igyekszik orvosolni.

Az Ady-, Andrassy-, Malom-, Dózsa Gy., Hernád út melyet megjelölt a jelenlét ponton dolgozó szakemberek.

Ezekben az utcákban az ingatlanok vízbekötéssel nem rendelkeznek.

Jellemző a kártyás villanyóra, azonban előfordul, hogy a családok a szomszédtól vételezik az áramot.

A közös kinti illemhely használatot is megemlítették a jelentén ponton dolgozók. Két-három család is sok esetben egy wc-t használ.

Az itt élő családok nem tudták fizetni a számlákat. A kikötött áramszolgáltatás következménye az illegális vételezés, aminek a végkimenetele a büntetések kiszabása volt. Ezek összege is terheli a családokat.

Az ingatlanok többsége korábbi „szocpolos házak.”

Sok esetben a legális munkavállalástól, közfoglalkoztatástól a munkabérekből való letiltás tartja vissza a munkavállalókat. „Nem éri meg”-ezt a mondatot többször kapja meg a polgármester.

Nyílászárók állapota:

A nyílászárók elavultak, van, ahol bejárati ajtó sincs vagy hiányos (nincs kilincs és zár), ezeknél a háztartásoknál valaki mindig otthon tartózkodik, mert nem tudják zárni az ingatlanokat.

A hiányzó ablaküvegeket kartonnal, vastag takarókkal pótolják.

Lakóingatlanok adás-vétele:

A Szlovákiából érkező felvásárlások előtt kb. 15 éve egy parasztházat 2-300 ezer Ft-ért lehetett értékesíteni. Ezt követően az árak a tizenöt-húszszorosára növekedtek.

A beköltöző szlovák állampolgárok többsége életvitelszerűen él már a településen. A régi és rossz állapotban lévő ingatlanokat is felvásárolják és teljes mértékben felújítják.

(pl.: új tetőszerkezet)

Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján) 2 500 000 Ft. Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen) 12 volt.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- az egész település szegregátum.

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Telepprogram megvalósult a településen.

160fővel dolgoztak a program a munkatársai.

A képzések között szerepelt: „B” kategóriás jogosítvány, kisgépkézeltő, kertész, kőműves.

Az EFOP 2.4.1.decemberben lezárult, a beköltözések megtörténtek.

7 lakás került felújításra. A lakbér 10.000Ft/hó. Az ingatlanokat bebútorozva adták a családok számára.

Egy olyan család van jelenleg, ahol a szülők nem rendelkeznek munkahellyel.

Egyelőre mindenki fizeti a számlákat és a bérleti díjakat.

A fejezet fő következtetései

Az önkormányzat pozitívan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

Az EFOP telepprogramban a településvezetés nyitott volt arra, hogy a fejlesztések a település integrált részén valósuljanak meg.

A FETE bérlakásfejlesztése kapcsán is együttműködését fejezte ki.

Az interjú során 15 családot jelölt meg akik számára még nagy segítséget jelenthetne ez a lehetőség.

Valamint a megoldást abban látja, hogy egy elsődleges munkaerőpiaci foglalkoztató és az önkormányzat közösen teremti helyben munkalehetőséget. A FETE segítséget jelenthet a település számára, hogy olyan munkáltatókat hozzon a településre, akik ezt az elképzelését elősegítik.

Olyan szociális problémák, mint a kóbor kutya és illegális szemét felszámolása az önkormányzat önerőből nem tudja megoldani ezeket a helyzeteket.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Szociális problémák

Hetente kétszer igénybevehető a házi orvosi szolgáltatás, azonban a szakterülete a pszichiátriai problémák.

Így a kisgyermekes szülők nem kapnak szakszerű segítséget.

További problémaként az alacsony iskolai végzettséget jelölték meg a jelenlét ponton dolgozók.

Sok édesanya csak **5 osztályos végzettséggel** rendelkezik.

A legtöbb édesanya esetében elmondható, hogy mindig van olyan gyermek a családban, aki 3 évnél fiatalabb így nem tud elhelyezkedni, még közfoglalkoztatásban sem.

A **kapcsolati státuszuk** sem könnyíti meg a helyzetüket. Partnerük gyakran változik, sok esetben nincs férfi-apa a háztartásokban. Az állandóság a család fogalma hiányzik a gyermekek életéből.

Nem biztos, hogy a férfi vállalja az új kapcsolatban az édesanya korábbi kapcsolatából származó gyermekek nevelését.

A településen élő hölgyek nem ismerik a fogamzásgátlás alternatíváit.

Elindult egy szociális spirál program, védőnőnél az eszköz bármikor átvehető.

A jelenlét program jövőbeli tervei egy orvosi szoba berendezése, ahol a nőgyógyászati vizsgálatok helyben megvalósulhatnak és a fogamzásgátlás lehetőségeiről még több információra tehetnének szert a településen élő hölgyek.

A családmentorok ügyfelei között több olyan édesanya volt, aki nem rendelkezett TB jogviszonnal.

Az ügyintézés során sikerült elérni, hogy szociális rászorultság alapján mentesüljenek a fizetés alól.

A kötelező vérvétel, vagy szülés utáni kontroll vizsgálat a fent említett okok miatt maradt el korábban, illetve nem jelentnek meg az édesanyák az előírt vizsgálatokon.

Az NST vizsgálat legközelebb a 50km -re lévő Miskolcon érhető el.

Anyagilag hatalmas megterhelést jelent ez a családok számára, valamint az anyukák kisebb gyermekeiket sok esetben nem tudják kire hagyni. Így nem jelennek meg a vizsgálaton.

A védőnő és a jelenlét ponton dolgozók szeretnék, ha a jövőben megvalósulna, hogy az édesanyák NST vizsgálata helyben elérhető legyen.

(A vizsgálat során a magzati szív működést, a magzatmozgásokat, illetve a méhtevékenységet monitorozzák megfigyelési céllal. A magyarországi terhesgondozási protokoll szerint a 36. terhességi héttől kezdődően hetente szükséges a vizsgálat elvégzése.)

Gyermekjóléti szolgálat információ alapján hivatalos jelzés nem érkezett, hogy a drogfogyasztás jelen lenne a településen, de az ott dolgozó szakemberek szóbeszéd szintjén, de rendelkeznek információval ezzel a problémával kapcsolatban.

Anyagi helyzetük kapcsán megjegyezte a szakember, hogy sok esetben a gyógyszer kiváltása is már megoldhatatlan problémát jelent a családok számára.

Általánosságban elmondható, hogy a járásban élő családok egészségügyi állapota folyamatosan romlik. Az élvezeti cikkek beszerzése a prioritás (cigaretta), csak ezt követi például a gyógyszer.

A polgármester az alábbi problémákat emelte ki:

- önértékelési problémák
- kitartás hiánya
- A településen élők nem rendelkeznek jövőképpel
- közönyösség
- alacsony iskolai végzettség

A megoldást abban látja, ha egy elsődleges munkaerőpiaci foglalkoztató és az önkormányzat közösen teremti helyben munkalehetőséget.

A településen a legnagyobb probléma a kóbor kutyák sokasága. Az önkormányzat anyagi lehetőségei korlátozottak, hogy ezt a problémát orvosolják.

Mint ahogyan a környező településeken itt is küzd az illegális személtlerakás ellen a településvezetés.

Közfoglalkoztatás keretein belül igyekeznek felszámolni az illegálisan helyen felgyűlt szemetet.

A fejezet következtetései

Családtípus 500 család	Családok száma
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	200 az élelmezést is nehezen oldják meg
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	200
<u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.	100

A települési támogatást-eseti támogatást havonta átlagosan 100 kérelem érkezik meg.

Múlt hónapban ez a szám 70db volt.

A támogatás összege 15000Ft. Ezt negyedévente kérvényezhetik az itt élő családok.

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlet, uzsora bérlet, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Közműszolgáltatásba bekapcsolt lakások

Vilmányban 421 lakóingatlan található, amelyeknek 20%-ában nincs vezetékes víz, 10%-ában áram és csak az épületek 40%-a rendelkezik vezetékes gázzal, ami két utcában van bevezetve.

A jegyző szerint a településen lévő ingatlanok 5%-a életveszélyes, 30%-a egészségre káros és 25% komfort nélküli.

A jobb helyzetben lévő családok ingatlanaiban a vízszolgáltatás üzemel, és elegendő helyiséggel rendelkeznek.

Rendezetlen tulajdonviszonyok

Az ingatlanok többsége korábbi „szocpolos házak.”

Ha van üres ingatlan azonnal lecsapnak rá, de nem legális úton.

A saját ingatlanban élőkre jellemző, hogy jelzálog terheli az ingatlant.

A zsebszerződések sem ritkák, így sok esetben a bérlő nem tudja megmondani, hogy pontosan kinek is az ingatlanában lakik pillanatnyilag.

Szívességi lakáshasználat

A szegregátumban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a többi család szívességi lakáshasználó.

Lakások túlszűfolttsága

Többgenerációs együttélés jellemzi a családokat.

A nehezebb körülmények között élő családok lakhatási helyzete:

1 fűtőtest a szobában, asztallal és székekkel nem rendelkeznek, a helyiségekben csak fekhelyek vannak.

Valamint vízszolgáltatással nem rendelkezik a család.

Eladó ingatlanok száma

Az <https://ingatlan.com> oldal 1 találatot jelenít meg Vilmány tekintetében:

Ár: 12,99 millió Ft Alapterület:75 m² Telekterület: 1300 m² Szobák: 2

Az önkormányzat nem rendelkezik lakóingatlanlannal, állattartásra alkalmas épülettel azonban igen. Saját földterülettel is rendelkezik a település, ennek nagysága nem derült ki a beszélgetés folyamán.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok: 450 ingatlan	Lakások száma
életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	20
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	100
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	330

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

Település térségi pozíciója:

A közelben vannak dinamikusan fejlődő gazdasággal rendelkező városok: Gönc, Miskolc, Encs, Abaújszántó ahová a közösségi közlekedés rossz, ritka járatok jellemzik. Az itt élők fuvarfogadással oldják meg a céltelepülésekre az eljutást.

A település társadalmi összetétele kedvezőtlen, **gettósodó település** típusbatartozik.

A településen két szegregátum található, a szegregátumban élők aránya 61% volt 2011-ben. A helyi becslés szerint a településen élő roma lakosság 1600 fő, egy részük a faluintegrált részén él.

Önkormányzat hozzáállása a bérlakásfejlesztési programhoz: a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

A közművek elérhetőségének és tényleges használatának mértéke a településen, illetve a szegregátumokban:

A szegregátumokban sok lakás nincs rákötve, vagy ki lett zárva a közműszolgáltatásokból.

A szegregátumban élő családok közül kevés rendelkezik vízszolgáltatással. Így 150méterenként közkút biztosítja a vízellátást. Az áramszolgáltatás több család esetében szünetel.

Vilmányban 421 lakóingatlan található, amelyeknek 20%-ában nincs vezetékes víz, 10%-ában áram és csak az épületek 40%-a rendelkezik vezetékes gázzal, ami két utcában van bevezetve.

A 2019-es KSH adatok alapján 421 lakóingatlan található a településen. Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma 284. Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma 385, gázszolgáltatásba bekötött lakás 65 van. Csatorna nincsen.

Jellemző lakhatási jogcímek:

A településen a lakóházak túlnyomórészt a **családok saját tulajdonában** vannak.

A saját ingatlanban élőkre jellemző, hogy jelzálog terheli az ingatlant.

A szegregátumban azonban jellemző, hogy több generáció él egy lakóházban, ami egyben azt is jelenti, hogy a tulajdonos család mellett a **többi család szívességi lakáshasználó**, ami számukra bizonytalan lakhatási helyzetet jelent. Az utóbbi elsősorban a fiatal családokat érint.

A túlszűfolt lakóházak:

A helyi szakemberek véleménye szerint elsősorban a szívességi lakáshasználó fiatal gyerekes családok körében van igény a költözésre.

Az eladósodottság a szegregátumban élők jelentős részét érintik, leggyakoribb oka a felvett személyi kölcsönök, mint pl. a Provident, illetve a közműszámlák miatt keletkezett adósságok.

Lakóépületek fizikai állapota:

életveszélyes házak	0
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	20

A Szlovákiából érkezők által felvásárolt ingatlanok teljes felújítást kapnak. Főként a régi hosszú parasztházakat preferálják.

A nehéz körülmények között élő lakosok ingatlanaira jellemző, hogy a nyílászárók elavultak, van, ahol bejárati ajtó sincs vagy hiányos (nincs kilincs és zár), ezeknél a háztartásoknál valaki mindig otthon tartózkodik, mert nem tudják zárni az ingatlant.

A hiányzó ablaküvegeket kartonnal, vastag takarókkal pótolják.

Az ingatlant lelakják, nincs anyagi lehetőségük, hogy állagmegóvásra költsenek.

Az eladó ingatlanok száma: 1

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális önfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	0				0
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni	20			20	20
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)	150			150	100
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni	30	200	100	330	330
Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen	200	200	100	500	
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	200	200	100		450 ingatlan 500 család

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Háztartásgazdálkodást,** pénzbeosztás tudatosságát javító programok, melyek megalapozzák a magasabb szintű lakhatási költségek rendszeres fizetését.
- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése:** a már folyó adósságkezelési programba több családot szükséges bevonni, ennek érdekében első lépésként a családokban tudatosítani kell a probléma súlyát, az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.
- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.
- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.
- Lakhatási programok:
a **közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra felszerelése.

Bérlakásfejlesztés tekintetében:

- **Krízislakások kialakítása:** szükséges a településen néhány olyan krízislakás kialakítása, ahová az életveszélyes lakhatási helyzet és súlyos családi konfliktusok esetén családok elhelyezhetőek. A polgármester 200 családot jelölt meg akik teljes nyomorban élnek hónapról-hónapra. A jelenlét pont dolgozói szociális problémaként a településen élők kapcsolati státuszát emelték ki. Partnerük gyakran változik, sok esetben nincs férfi-apa a háztartásokban. Ezek a helyzetek mind-mind számos krízist szülhet a családok életében.
- **Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak:** a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek. A településvezetés is azon családok mobilizációját támogatja a településen belül, ahol a szülők rendszeres munkaviszonnyal rendelkeznek.
- A FETE / RRF bérlakásfejlesztés programjának keretén belül lehetőség van arra, hogy **családok mobilizálása a településen kívüli** másik, jobb pozíciójú, a munkaerőpiaccal vagy munkaerőpiachoz lényegesen közelebb elhelyezkedő településre (növekedési centrum) történjen. Ennek a beavatkozásnak a célcsoportja elsősorban azok a családok képezik, akik képesek élni a jobb munkalehetőségekkel.

4.3 Bérlakásfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérlakásprogramra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérlakásfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	rossznak mondható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	mikrovállalkozások fő foglalkoztató az önkormányzat
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	alacsony
közműinfrastruktúra	csatornarendszer nincs kialakítva a településen
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	többségük rendezett
uzsora	nincs jelen
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	helyben elérhető
szegregátumok relatív mérete a településen	a település felét alkotják

A bérlakásfejlesztés településhatárokön kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	az új elnyert bölcsőde kialakítása tekintetében igen
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	a vilmányiak megítélése: erőszakosak a környező településeken élők körében
ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Abaújszántó, Miskolc, Encs
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoportból a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködők, illetve van esély arra, hogy azzá tehetőek, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 4 család, ami egyben **4 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Indoklás:

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

A településen az EFOP telepprogramnak köszönhetően 7 szociális bérlakás került kialakításra.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	4			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				4

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.